

BEHOVSANALYSE

Materialeoverbygningsområdet 2018-2019

ANALYSENS BAGGRUND OG FORMÅL

Analysens baggrund

Analysens resultater skal bringe Slots- og Kulturstyrelsen og centralbibliotekerne videre i forståelsen af folkebibliotekernes behov for understøttelse

Analysens formål

At kortlægge, hvordan folkebibliotekerne anvender og oplever centralbibliotekernes forskellige services

Tilvejebringe ideer til eventuelle ændringer eller nye tiltag til forbedringer på overbygningsområdet

Analysens grundlag

90 folkebiblioteker er blevet interviewet

2 folkebiblioteker har meldt fra grundet interne organisatoriske årsager

Analysens metode

Den semi-strukturerede interviewform: Statistisk målbar svarindikator samt uddybende svar, kommentarer og bemærkninger

PRÆSENTATIONSOVERSIGT

Analog materialeoverbygning

Centralbibliotekernes tilbud

Digital materialeoverbygning

Potentielle indsatsområder

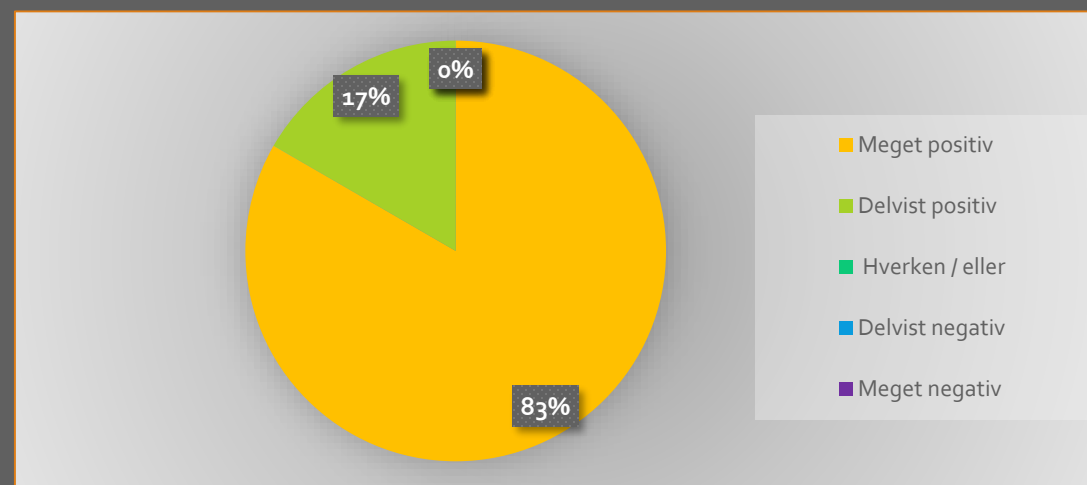
Centralbibliotekerne i spidsen

STATUS ANALOG MATERIALEOVERBYGNINGEN 2019

Folkebibliotekernes oplevelse af materialeoverbygningen er meget positiv

Materialeoverbygningen indeholder generelt det, folkebibliotekerne har behov for, og centralbibliotekerne får stor ros for leveringshastighed og sikkerhed

Folkebibliotekernes oplevelse af materialeoverbygningen

Folkebibliotekernes vurdering af materialeoverbygningens nødvendighed

Folkebibliotekerne vil ikke kunne levere den samme service til borgerne, hvis Centralbibliotekerne ikke løftede materialeoverbygning

STATUS ANALOG MATERIALEOVERBYGNINGEN 2019

Der er altid plads til forbedringer, og folkebibliotekerne har disse forslag til forbedringstiltag:

- Børnelitteratur på engelsk
- Faglitteratur til videregående uddannelser
(både dansk og udenlandsk litteratur)
- Engelsk fantasy
- Film og brætspil

FORVALTNING

Folkebibliotekerne oplever, at centralbibliotekerne leverer en god og tidssvarende overbygningsfunktion

- Samarbejdet blandt centralbibliotekerne er blevet bedre, og det opleves som positivt, at centralbibliotekerne opdeler opgaverne blandt sig
- Centralbibliotekerne kan godt blive bedre til at kommunikere og synliggøre hvilke tendenser og prioriteringer, der arbejdes med
- Centralbibliotekerne opfordres til mere åbenhed, og gerne i form af flere invitationer til folkebibliotekerne i forbindelse med udviklingsprojekter etc.
- På kompetenceudviklingsområdet får centralbibliotekerne stor ros. Folkebibliotekerne er glade for webinar-formen, men de længere forløb må ikke glemmes eller nedprioriteres

KONTAKT OG KOMMUNIKATION

- Folkebibliotekerne oplever, at centralbibliotekerne er meget imødekommende og lydhøre
- Centralbibliotekerne er hjælpsomme og svartiderne er hurtige
- Centralbibliotekerne kan dog godt etablere direkte kontaktkanaler, så folkebibliotekerne nemmere kan komme i kontakt med den/de rette personer
- For at styrke folkebibliotekernes eget indkøb, må centralbibliotekerne gerne arbejde på at synliggøre overbygningens indkøbspolitik
- Det samme gør sig gældende i forhold til en klar kassationsstrategi, så folkebibliotekerne bedre kan styre egen kassation

Analog materialeoverbygning

Centralbibliotekernes tilbud

Digital materialeoverbygning

Potentielle indsatsområder

Centralbibliotekerne i spidsen

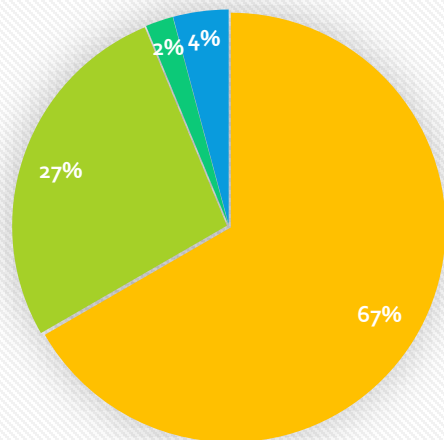
CENTRALBIBLIOTEKERNES TILBUD

CB fælleskøb udenlandske bøger

Langt størstedelen af medlemsbibliotekerne oplever, at ordningen er meget relevant og ressourcebesparende

Gode rationale i, at centralbibliotekerne afsøger det udenlandske marked

Relevans - CB fælleskøb udenlandske bøger

■ Meget relevant ■ Delvist relevant ■ Hverken / eller ■ Delvist urelevant ■ Meget urelevant

Ønsker til forbedringer

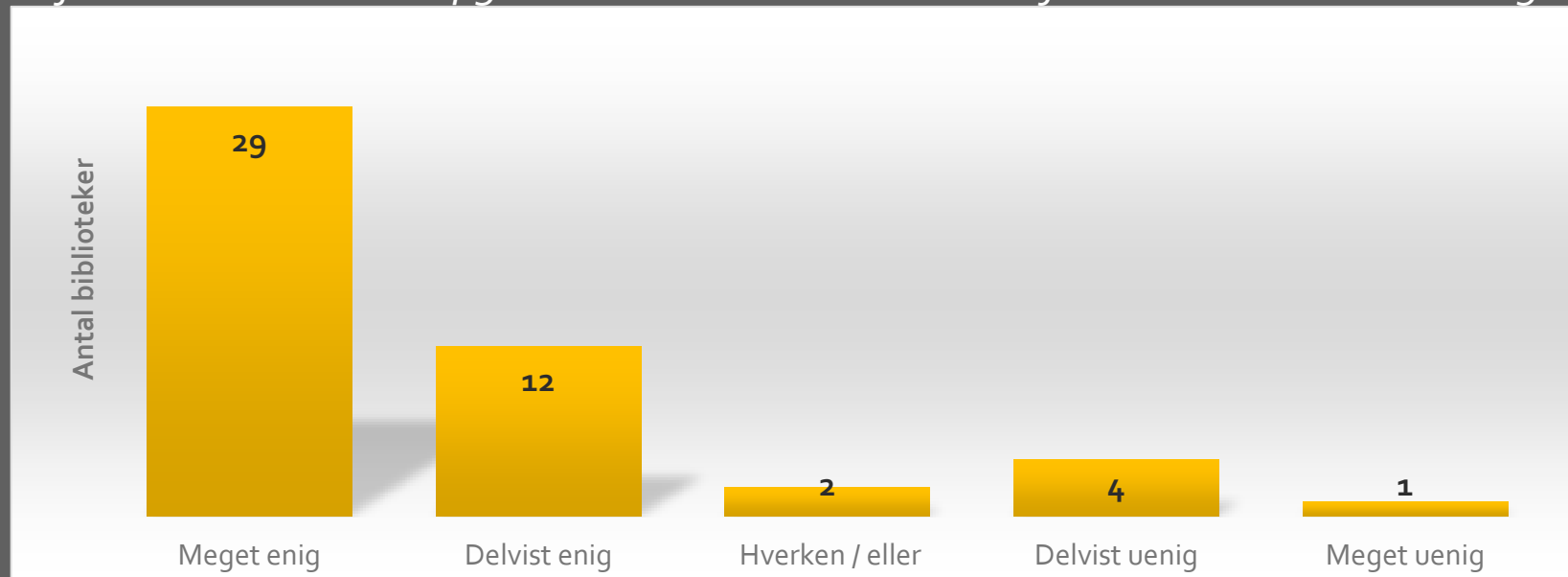
- Hastighed - titlerne på månedslisterne er flere måneder gamle
- Mere fokus på den udenlandske børnelitteratur – både skøn- og faglitteratur, ligesom områderne fantasy og lette bøger til unge ønskes yderligere prioriteret
- Der er plads til forbedringer på selve systemet. Månedslisterne med indkøbsforslag er uoverskuelige
- Bibliotekerne oplever, at der mangler klassemærke på en del titler, hvilket gør det svært at vurdere, om titlerne er relevante til indkøb

CENTRALBIBLIOTEKERNES TILBUD

CB fælleskøb udenlandske bøger

Et af hovedformålene med CB fælleskøb udenlandske bøger har været, at reducere folkebibliotekernes administrative processer i forbindelse med indkøbet

Er jeres administrative opgaver blevet reduceret med CB fælleskøb udenlandske bøger?

CENTRALBIBLIOTEKERNES TILBUD

CB fælleskøb lydbøger

Folkebibliotekerne vurderer over en bred kam, at ordningen har haft en positiv indvirkning på lydbogsområdet. Priserne er blevet reduceret markant, og antallet af fysiske lydbøger på bibliotekerne er steget

Folkebibliotekernes vurdering: Relevans -CB fælleskøb lydbøger

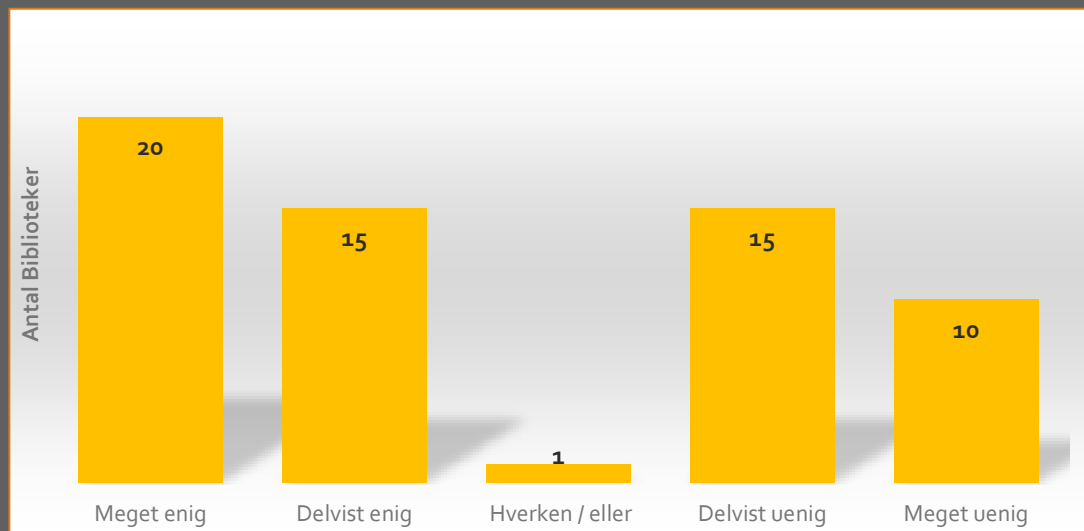
- I starten oplevede folkebibliotekerne en del problemer med ordningen. De bandt sig til at købe tilter, de ikke havde brug for
- Gennemsynsordningen har afhjulpet mange problemer – folkebibliotekerne bestemmelse selv forhandlingsgrundlaget
- Prisfaldet opvejer opstartsproblemer

CENTRALBIBLIOTEKERNES TILBUD

CB fælleskøb lydbøger – administrative processer

- Folkebibliotekerne svarer meget forskelligt
- Størstedelen oplever en lille lettelse i de administrative opgaver

Er folkebibliotekernes administrative processer i forbindelse med indkøbet af fysiske lydbøger blevet reduceret?

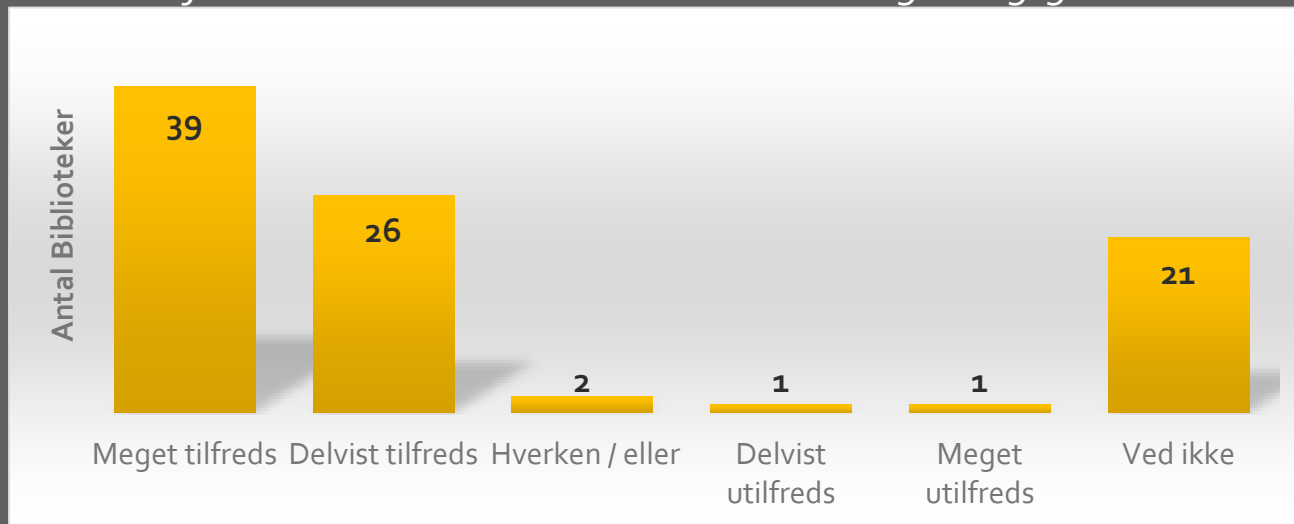
- Flere påpeger, at ikke alle forlag/titler er med i ordningen, og derfor skal der fortsat arbejdes med materialevalget lokalt!
- Det foreslås, at centralbibliotekerne finder en løsning på ovenstående

KATALOGISERING AF UDENLANDSKE BØGER

Folkebibliotekerne er meget tilfreds med centralbibliotekernes katalogisering
Ordningen opleves som en stor lettelse, da langt det meste udenlandske litteratur nu katalogiseres af centralbibliotekerne

Langt de fleste folkebiblioteker vurderer også, at katalogiseringsgraden er ok i forhold til deres behov

Tilfredshed med centralbibliotekernes katalogiseringsgrad

Forbedringsforslag

For at forbedre søgninger ønsker en del folkebiblioteker, at der påhæftes flere:

- Emneord
- Beskrivelser
- Seriebetegnelser
- Sværhedsgrad

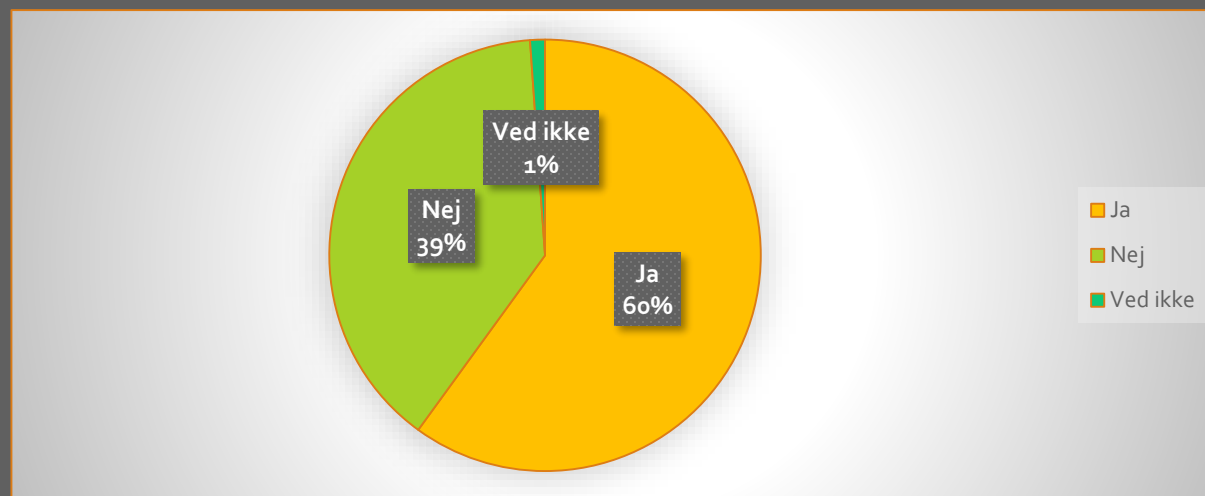
FORSLAG FRA FOLKEBIBLIOTEKER TIL NYE CENTRALBIBLIOTEKSTILBUD

Listen over forslag til nye tilbud er lang og kommer fra 64 forskellige folkebiblioteker

Rapporten fremhæver:

- Centralt materialevalg
- Læsekreds-service/tilbud
- Katalogiseringservice
- Centralt producerede pr- og formidlingsmaterialer
- Udlånskasser

Folkebibliotekernes holdning til mere centralt materialevalg

- Forretningsmodellen, og hvordan løsningerne udvikles, er vigtigt for folkebibliotekerne
- Intuitive og let tilgængelige brugerflader
- Medbestemmelse i materialevalget

Analog materialeoverbygning

Centralbibliotekernes tilbud

Digital materialeoverbygning

Potentielle indsatsområder

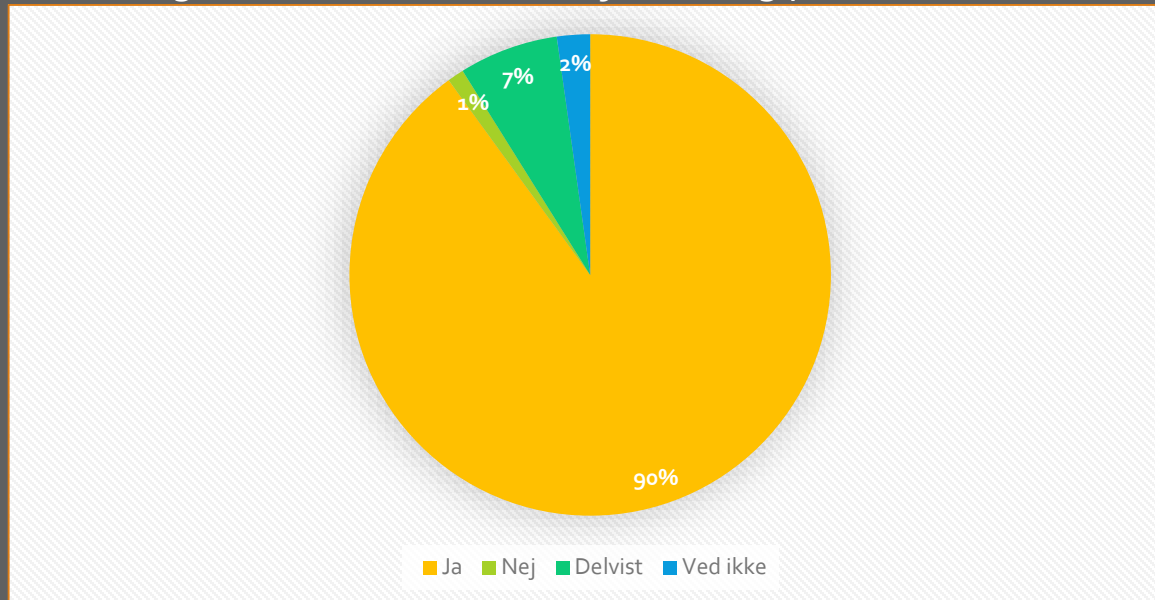
Centralbibliotekerne i spidsen

DIGITAL MATERIALEOVERBYGNING 2018-19

Fokusering på basislicenser

Folkebibliotekerne er meget glade for den digitale materialeoverbygning, og mener at centralbibliotekernes fokus på basislicenser er helt rigtig

Er du/I enige i centralbibliotekernes fokusering på det "almene behov"?

De små udfordringer

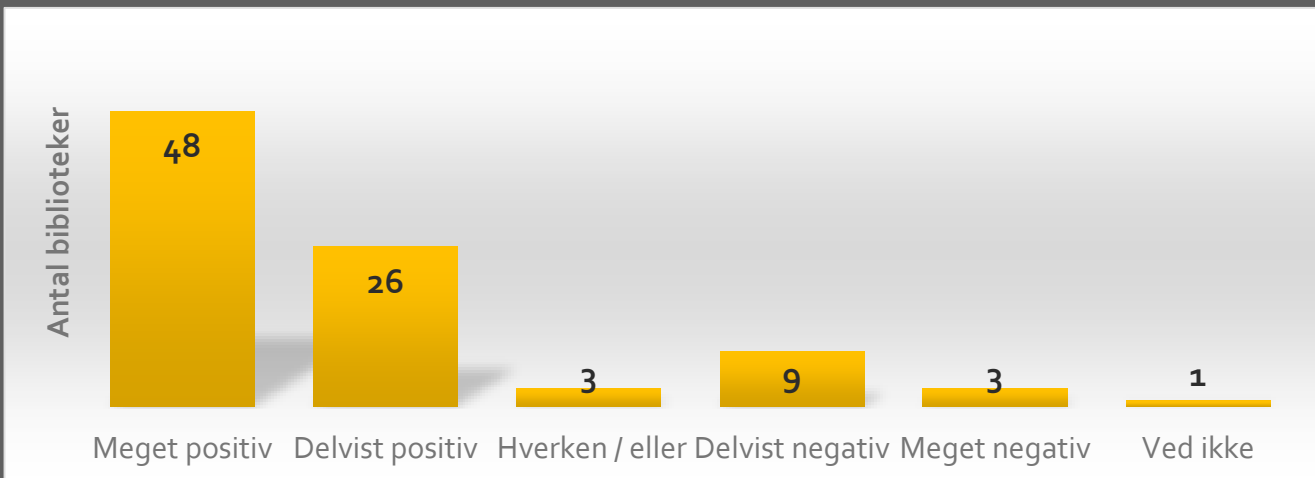
- Formidling
- Mere kompetenceudvikling
- Markedsføring – mere national markedsføring

DIGITAL MATERIALEOVERBYGNING 2018-19

De større udfordringer

Folkebibliotekerne oplever udfordringer i de mange adgangsforhold og log-in
Folkebibliotekerne oplever udfordringer i manglende fri og lige adgang

Skal centralbibliotekerne i fremtiden varetage valg og administration af bibliotekernes digitale materialetilbud?

- Folkebibliotekerne er positive overfor en udvidet centralbiblioteksfunktion på området
- Folkebibliotekerne ønsker i stor udstrækning, at CB/DDB sætter sig i spidsen for et nationalt digitalt bibliotek
- Alternativt en form for interurbant lånesamarbejde på licensområdet

Analog materialeoverbygning

Centralbibliotekernes tilbud

Digital materialeoverbygning

Potentielle indsatsområder

Centralbibliotekerne i spidsen

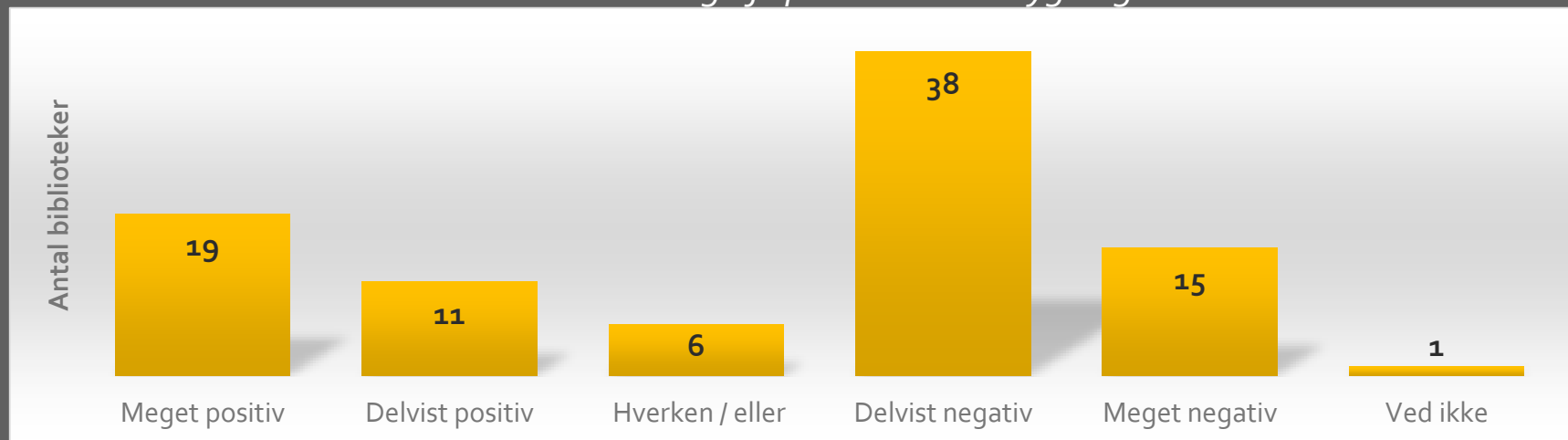
POTENTIELLE INDSATSOMRÅDER FOR CENTRALBIBLIOTEKERNE

Spil som et overbygningsmedie

Folkebibliotekerne vurderer generelt, at spil i fysisk form er på vej ud af folkebibliotekernes sortiment

Hovedparten af landets folkebiblioteker er negative over for etableringen af en centralbiblioteksoverbygning på spilområdet

Folkebibliotekernes vurdering af spil som et overbygningsmedie

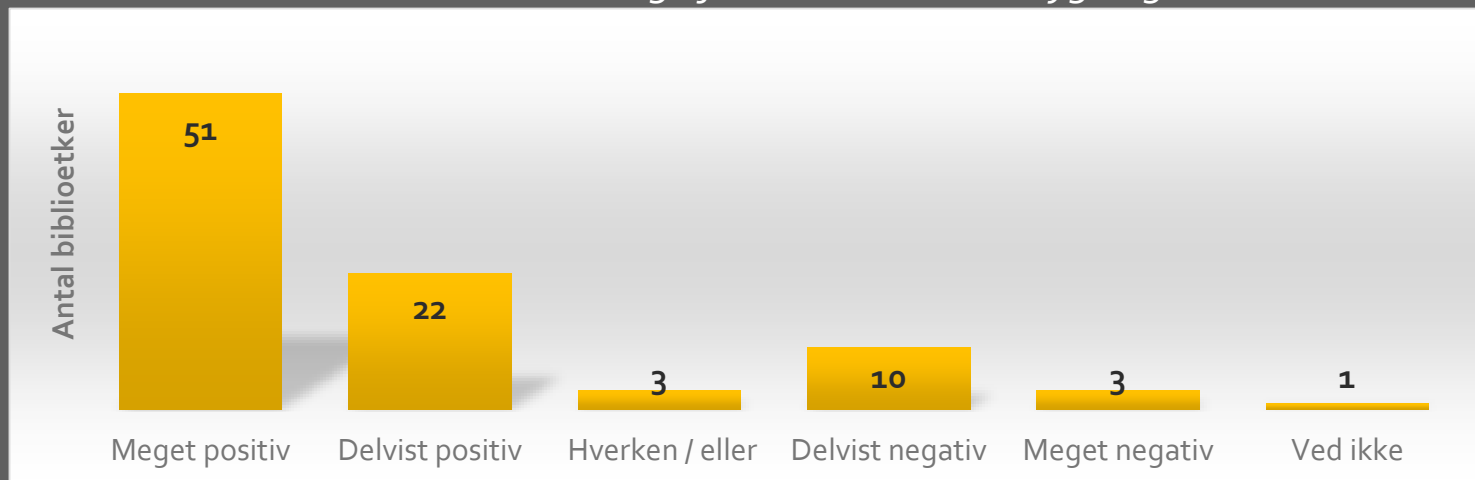
POTENTIELLE INDSATSOMRÅDER FOR CENTRALBIBLIOTEKERNE

Musik som et overbygningsmedie

Folkebibliotekerne oplever generelt, at musikområdet er presset. Udlånstallene falder og musikken får en mindre og mindre plads på folkebibliotekernes årsbudgetter

Hvis centralbibliotekerne løftede en overbygningsforpligtelse på musikområdet, kunne der etableres og vedligeholdes repræsentative beholdninger på nogle enkelte lokationer

Folkebibliotekernes vurdering af musik som et overbygningsmedie

- Inkl. Depotordning - opbevaring
- Folkebibliotekerne ønsker centralt udarbejdede pr-materialer, temaer og arrangementer

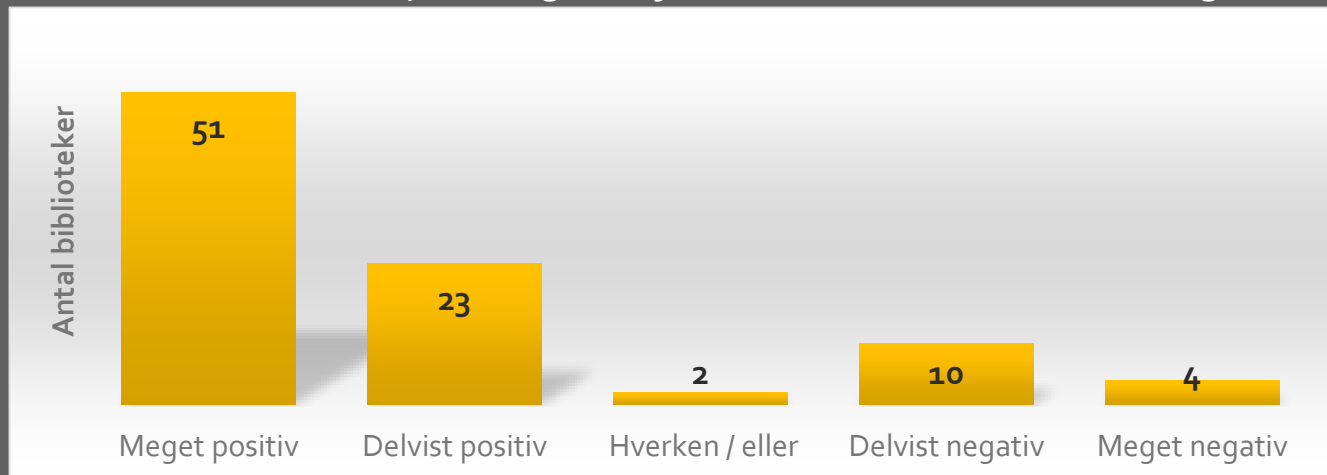
POTENTIELLE INDSATSOMRÅDER FOR CENTRALBIBLIOTEKERNE

Fælles landsdækkende musikmagasin

En magasinløsning vil kunne reducere folkebibliotekernes administrative opgaver med indkøb og vedligeholdelse af musikbestanden, og folkebibliotekerne vil få adgang til en eller flere repræsentative beholdninger via magasinerne

Folkebibliotekerne foretrækker en magasinløsning – større lette af administrative opgaver

Folkebibliotekernes opbakning til et fælles landsdækkende musikmagasin

Centralbibliotekerne skal sætte særlig fokus på formidlingen og facilitere:

- Kompetenceudvikling
- Formidlingstilbud i form af arrangementsoplæg
- Pr-materialer
- Temapakker med udlånskasser inden for forskellige musikgenrer

Analog materialeoverbygning

Centralbibliotekernes tilbud

Digital materialeoverbygning

Potentielle indsatsområder

Centralbibliotekerne i spidsen

HVAD SKAL CENTRALBIBLIOTEKERNE SÆTTE SIG I SPIDSEN FOR? – FORSLAG FRA FOLKEBIBLIOTEKER

- **Centralbibliotekerne som fyrtårne**

- Samle landets tunger
- Brande bibliotekerne som troværdige og neutrale samarbejdspartnere
- Tværinstitutionelt samarbejde med landets PLC'ere, gymnasiebiblioteker og folkebiblioteker

- **Centralbibliotekerne på forkant**

- Udstikke retningslinjer og komme med eksempler på, hvordan folkebibliotekerne laver fremtidens bibliotek
- Sætte sig i spidsen for en vidensbaseret biblioteksstrategi, så folkebibliotekerne får et mere kvalificeret grundlag at træffe beslutninger på
- Arbejde med trends og tendenser. Agere eksperimenterende i forhold til nye udlånsformater, formidlingsformer og teknologier

HVAD SKAL CENTRALBIBLIOTEKERNE SÆTTE SIG I SPIDSEN FOR? – FORSLAG FRA FOLKEBIBLIOTEKER

Rettighedsarbejde

- Sikre adgang og udlånsret til alle typer af udgivelsesformer

Sikring af vital infrastruktur

- Centralbibliotekerne har særlige kompetencer og ressourcer
- Testcenter. Centralbibliotekerne kan gennem et testcenter sikre, at vitale infrastrukturelle systemer opfylder folkebibliotekernes krav og behov, og først implementeres når funktioner, integrationer og anvendelighed er testet og godkendt af centralbibliotekerne

HVAD SKAL CENTRALBIBLIOTEKERNE SÆTTE SIG I SPIDSEN FOR? – FORSLAG FRA FOLKEBIBLIOTEKER

Centralbibliotekerne som fælles videns- og udviklingscenter

Der er områder, hvor det giver bedst mening at arbejde med nationale løsninger

Konsulentteam

- Som kan bistå folkebibliotekerne i interne optimeringsprocesser og i forbindelse med gennemførelse af større udviklingsprojekter
- Vidensbank for optimeringsforslag og opsamling af tidens- og fremtidens teknologi

Digitalt nodekoncept

- Folkebibliotekerne oplever, at mange noder i dag ikke udkommer i fysisk form
- Der opfordres til at centralbibliotekerne kigger på en national digital nodetjeneste

HVAD SKAL CENTRALBIBLIOTEKERNE SÆTTE SIG I SPIDSEN FOR? – FORSLAG FRA FOLKEBIBLIOTEKER

Mikrolån

- Arbejde for en digital udlånsret på kapitelniveau
- En mikrolåns-ordning vil både spare bibliotekerne penge, men også være med til at øge tilgængeligheden, da bibliotekerne kan øge udbuddet, hvis udlånsomkostningerne falder

Optimering af fjernlånshåndteringen

- Gummibånd og følgesedler skal overflødigøres
- Fjernlånene kan transporteres rundt i landet og identificeres ved hjælp af shipnotice-teknologi

Data

- Centralbibliotekerne skal arbejde med best practice inden for databehandling
- Centralbibliotekerne skal udarbejde forslag til, hvordan folkebibliotekerne kan arbejde med data som grundlag for strategiske beslutninger og bestandsstyring

Forlagsdata

- Centralbibliotekerne skal intensivere samarbejdet med landets forlag
- Implementere forlagenes data i bibliotekernes datastruktur og dataflow
- Automatisere manuelle arbejdsgange i forbindelse med registreringer og reserveringer

BEHOVSANALYSE MATERIALEOVERBYGNINGEN 2019

